

JORNADES SOBRE INTERVENCIÓ EN PATRIMONI DE LES TERRES DE L'EBRE

COMISIÓ CÍVICA DE PATRIMONI DE LES TERRES DE L'EBRE

La iniciativa de les jornades sorgeix de la Comissió Cívica del Patrimoni de les Terres de l'Ebre, constituïda l'any 2011 a partir de la voluntat d'esdevenir un espai d'observació, de debat i de mediació sobre temes patrimonials fonamentat en l'argumentació científica. Entre els nostres objectius està debatre oportunitats i possibles situacions de conflicte referents al patrimoni, així com fer difusió i ajudar a mantenir la sensibilitat envers els elements i conjunts que conformen el nostre patrimoni cultural i natural.

► QUÈ ES PRETÉN

Mitjançant l'organització d'unes jornades anuals es vol contribuir a la defensa i la protecció del patrimoni cultural i natural a les Terres de l'Ebre, tot debatent i concretant criteris d'intervenció que poden ajudar a preservar i alhora actualitzar els elements que formen part d'aquest patrimoni.

Si hem de definir uns objectius marc podem parlar de:

1. Reivindicar, protegir i destacar el valor del patrimoni natural i cultural de les Terres de l'Ebre des del punt de vista de les intervencions sobre els elements o els conjunts que el formen.
2. Debatre sobre criteris de qualitat, sostenibilitat, viabilitat i rendibilitat dels projectes d'intervenció.
3. Donar a conèixer intervencions de qualitat portades a terme en l'àmbit europeu per tal que puguin servir com a referent i promoguin debat.
4. Consensuar criteris d'intervenció que serveixin de marc de referència a les actuacions de recuperació, restauració i gestió patrimonials en l'àmbit territorial de les Terres de l'Ebre.
5. Servir de punt de trobada entre entitats, administracions, especialistes i particulars vinculats a la defensa, conservació, intervenció i difusió del patrimoni de les Terres de l'Ebre.

► ESTRATÈGIES

Dins del marc de les jornades hi ha la intenció de portar a terme diferents activitats que destaquem a títol genèric:

- Participació, debat i posada en comú de les opinions dels diferents agents territorials implicats en temes de patrimoni.
- Inclusió d'opinions d'experts d'arreu d'Europa, que aportin coneixement sobre criteris i intervencions de qualitat.
- Experiències de bones pràctiques portades a terme al territori.
- Realització de seminaris, conferències, visites, debats, publicacions, exposicions i altres actes relacionats amb la intervenció en el patrimoni.
- Redacció de conclusions que serveixin com a marc de referència en possibles actuacions concretes.
- Itinerància dins del territori de les quatre comarques catalanes de l'Ebre.
- Difusió de les conclusions entre tècnics, especialistes, comunitat educativa i públic en general.
- Treball de temàtiques monogràfiques a cada edició anual, en relació als interessos del territori a cada moment.

Es tracta, en definitiva, de constituir una tribuna de debat sobre la intervenció, la conservació i la difusió del patrimoni de les Terres de l'Ebre, al temps que es contribueix a crear consciència ciutadana sobre el tema.

I JORNADA SOBRE INTERVENCIÓ EN PATRIMONI DE LES TERRES DE L'EBRE

EL PATRIMONI RURAL ARQUITECTÒNIC

Lloc: Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre
del Departament de Cultura
Carrer de Jaume Ferran, 4. 43500 - Tortosa
Dates: 18 i 19 de setembre de 2015

En aquesta primera jornada es vol abordar la intervenció en l'àmbit del patrimoni rural arquitectònic, amb l'objectiu d'aconseguir, mitjançant el debat que es generi entre especialistes de diferents disciplines, el consens per establir uns criteris bàsics d'intervenció que serveixin com a pauta a l'hora d'actuar sobre les construccions tradicionals i populars del nostre territori. Resulta molt ambiciós pretendre resoldre aquest tema tan complex en unes jornades que hauran d'abastar uns continguts extensos i heterogenis però, si més no, estaria bé aconseguir engegar una línia de treball, per assolir posteriors objectius.

Es planteja un guió que estableix una aproximació al patrimoni arquitectònic rural a partir d'una lectura àmplia del territori, contextualitzant l'arquitectura tradicional de les Terres de l'Ebre en el marc dels països mediterranis veïns, cercant els llocs comuns i les experiències en què emmirallar-nos.

Quan parlem de patrimoni rural arquitectònic, volem que hi tingui cabuda la representació de les construccions pròpies de les diferents comarques que integren les Terres de l'Ebre, i tota la riquesa de matisos que hi podem trobar. D'aquesta manera, seria interessant poder compartir amb tots aquelles institucions, grups de treball o associacions que es dediquen a la conservació i difusió d'aquest patrimoni.

► PROGRAMA

Divendres:

18.00 Rebuda dels participants

18.30 Parlaments inaugurals

Ponències: El patrimoni rural i la seva conservació

19.00 L'arquitectura tradicional mediterrània

a càrrec de Xavier Casanovas (Rehabimed)

19.45 Plan Nacional de Arquitectura Tradicional

a càrrec de Roger Costa (Direcció General de Cultura Popular, Associacionisme i Acció Culturals)

Dissabte:

Ponències: Intervenció en el patrimoni rural arquitectònic de les Terres de l'Ebre

9.30 El patrimoni rural arquitectònic de les Terres de l'Ebre

10.15 Criteris d'intervenció en el patrimoni rural arquitectònic

a càrrec del comitè científic

11.00 Pausa

Ponències: Estudi, conservació i divulgació del patrimoni

11.30 Els manuals de rehabilitació

a càrrec de Carlo Atzeni (Universitat di Cagliari)

12.15 Estudi, conservació i difusió de l'arquitectura tradicional

a càrrec de Camilla Mileto i Fernando Vegas (Universitat Politècnica de València)

13.00 Conservació i divulgació del patrimoni rural

a càrrec de Neus Borrell i Gatano Blanch (Fundació El Solà)

14.00 Dinar

16.00 Presentació de comunicacions

17.30 **Taula rodona: Criteris d'intervenció en el patrimoni rural arquitectònic**

- Julio Monfort Tena (Servei de Coordinació i Gestió Territorial de les Terres de l'Ebre)

- Ana Àvila (Parc Natural dels Ports)

- Serveis Territorials d'Urbanisme de les Terres de l'Ebre del Departament de Territori i Sostenibilitat

- Col·legi d'Arquitectes de Catalunya-Demarcació de l'Ebre (COAC)

- Col·legi Oficial d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics, i Enginyers de l'Edificació de les Terres de l'Ebre

19.00 Conclusions i cloenda

► COMUNICACIONS

Temes proposats:

- Inventaris realitzats a les Terres de l'Ebre
- Models d'intervenció, exemples o pautes
- Intervencions actuals vinculades a nous usos

Termini per a presentar els títols i els resums:

abril de 2015 (màx. 2.000 caràcters)

Termini per a presentar els textos complets:

1 de setembre de 2015 (màx. 25.000 caràcters i 3 quadres/imatges)

Durada:

Es disposarà de 10 minuts per a fer la presentació

Si es fa servir PowerPoint l'organització l'ha de rebre com a màxim el dia 10 de setembre.

► INSCRIPCIONS

Inclou el dinar de dissabte i els materials del congrés

General: 35 €. Reduïda: 25 €

(Reduïda per als socis de centres d'estudis amb el Carnet Recercat, arquitectes, arquitectes tècnics, estudiants i jubilats)

► ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Cicle de visites. Matins de 10 a 14 h.

- 16 de maig de 2015. Visita a les masades de Pepet, Gironet i Martí. Santa Bàrbara (el Montsià)
- 13 de juny de 2015. Matí. La Fatarella (Terra Alta). Visita del patrimoni de la pedra en sec: el Conjunt dels Canyerets, la Cabana de Cacano, l'Hort de la Marta, etc. Tarda: Reserva Natural de Sebes. Flix (Ribera d'Ebre). Preu del dinar: 15 € (opcional)
- 20 de setembre de 2015. Visita a la Torre del Prior i el Molí de la Jòrdia. Tortosa (Baix Ebre)

Premi de Reconeixement a la millor pràctica

► SECRETARIA TÈCNICA

Comissió Cívica de Patrimoni de les Terres de l'Ebre (CCP-TE)
Institut Ramon Muntaner (IRMU)

► COMITÈ CIENTÍFIC

Victòria Almuni, Adelina Casanova, Albert Curto, Marta Martínez,
Ferran Torta (CCP-TE)
Oriol Cusidó (Rehabimed)
Carme Fernández i Joan Martínez (Serveis Territorials a les Terres de
l'Ebre del Departament de Cultura)
Carme Queralt i Àlex Farnós (Museu de les Terres de l'Ebre)
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona (ETSAB) de la
Universitat Politècnica de Catalunya
Escola Tècnica Superior d'Arquitectura (EAR) Universitat Rovira i Virgili
Elena Espuny (Institut Ramon Muntaner)
Ana Àvila (PN dels Ports)
Fundació El Solà
Serveis Territorials d'Urbanisme de les Terres de l'Ebre del Departament de Territori i Sostenibilitat

► COMITÈ ORGANITZADOR

Victòria Almuni, Adelina Casanova, Ramon Gironès, Lluís Miró, Josep
Moragrega (CCP-TE)
Dolors Queralt, presidenta de la Junta Gestora de la CCP-TE
M. Carme Jiménez (IRMU)
Núria Pegueroles, Martí Poy (Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre
del Departament de Cultura)
Àlex Farnós (Museu de les Terres de l'Ebre)
Maria José Bel (Museu de Tortosa Històric i Arqueològic de les Terres
de l'Ebre)
Núria Gil (Antena Cultural Tortosa de la URV)
Albert Curto (Arxiu Comarcal del Baix Ebre)
Josep Aragonés (Consorti de Serveis Agroambientals de les Comarques
del Baix Ebre i Montsià)
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya-Demarcació de l'Ebre (COAC)
Col·legi Oficial d'Aparelladors, Arquitectes Tècnics, i Enginyers de
l'Edificació de les Terres de l'Ebre

► ORGANITZA

Comissió Cívica de Patrimoni de les Terres de l'Ebre
Entitats integrants de la Junta Gestora promotora de la CCP-TE

► COL·LABORA

Serveis Territorials a les Terres de l'Ebre
del Departament de Cultura
Institut Ramon Muntaner
Museu de les Terres de l'Ebre
Diputació de Tarragona
Museu de Tortosa Històric i Arqueològic
de les Terres de l'Ebre

Consorti de Serveis Agroambientals de
les Comarques del Baix Ebre i Montsià
(CODE)
Direcció General de Cultura Popular,
Associacionisme i Acció Culturals
Fundació El Solà
Institució Catalana d'Estudis Agraris
(ICEA)

Serveis Territorials d'Urbanisme de les
Terres de l'Ebre del Departament de
Territori i Sostenibilitat
Ajuntament de Tortosa
Escola d'Art d'Amposta (ESARDI)
Universitat Rovira i Virgili. Campus
Terres de l'Ebre

I Jornada
SOBRE INTERVENCIÓ
EN PATRIMONI
de les Terres de l'Ebre

